

Nr 2/MK/KRFS/2023

Warszawa, 12 stycznia 2023 r.

**Dyrektor Departamentu Finansów
Samorządu Terytorialnego
Ministerstwo Finansów**

Szanowny Panie Dyrektorze,

w imieniu Krajowej Rady Forów Skarbników JST działającej przy FRDL w imieniu Skarbników zrzeszonych w Forach działających przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regułskiego przekazuję na Pana ręce propozycje zmian zgłoszone przez Fora Skarbników dotyczące wybranych przepisów, których zmiana poprawiłaby funkcjonowanie jst w zakresie finansów publicznych. Jesteśmy gotowi na szczegółową prezentację i przedstawienie naszych propozycji. Poniżej wybrane obszary, których propozycje dotyczą:

Propozycje zmian w ustawie Ordynacja podatkowa:

1. Doprecyzowanie art. 138 i wyłączenie obowiązku powołania kuratora gdy istnienie prawdopodobieństwo, że koszty ustanowienia kuratora przewyższą wysokość zobowiązania.
2. Nałożenie na organ drugiej instancji obowiązku informowania organu pierwszej instancji o złożeniu przez Podatnika skargi do sądu administracyjnego.
3. Nałożenie na organ drugiej instancji obowiązku informowania organu pierwszej instancji o rozstrzygnięciach sądów administracyjnych.
4. Wprowadzenie do przepisów ustawy możliwość zaskarżania przez pełnomocnika gminy decyzji organu drugiej instancji do sądu administracyjnego.
5. Zmiana art. 81 poprzez dodanie zwrotu *wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyn korekty.*

Propozycje zmian w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych:

1. Zmiana art. 6 ust. 2 poprzez wprowadzenie definicji zakończenia budowy.
2. Doprecyzowanie definicji budowli – istniejąca mało precyzyjna definicja budowli powoduje rozwój niejednolitego orzecznictwa interpretacyjnego, które jeszcze bardziej utrudnia zaklasyfikowanie danego obiektu jako przedmiotu opodatkowania podatkiem od nieruchomości – budowli poprzez wprowadzenie do przepisów ustawy otwartego katalogu budowli oraz bieżącej nowelizacji zmian.

Prawo budowlane jest uregulowane poza zakresem właściwości organów podatkowych i odesłanie do ww. ustawy (Prawo budowlane) oraz rozbieżności związane z jej regulacją powodują duże rozbieżności w interpretacji w ramach przepisów podatkowych..

3. Zmiana art. 1a ust.1 pkt 3 poprzez doprecyzowanie związania nieruchomości z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Duży problem interpretacyjny powoduje brzmienie ww. przepisu i jego sprzeczność z art. 1a ust. 2a. Osoby prawne są powołane do celów zarobkowych i nie rzadko do prowadzenia działalności w zakresie kupna i sprzedaży nieruchomości oraz najmu i zarządzania nimi. Opodatkowanie nieruchomości związanych z prowadzeniem działalności jest skomplikowane i dla Podatników nieczytelne w związku z wyłączeniem z art. 1a ust. 1 pkt 3 budynków i gruntów mieszkalnych.

4. Zdefiniowanie trwałego związku z gruntem – brak doprecyzowania tego pojęcia utrudnia kwalifikację obiektów budowlanych jako przedmiotów opodatkowania – budynków.

Obecnie wypracowana interpretacja, zgodnie z którą należy brać pod uwagę nie tylko trwałość związku fundamentu z gruntem, ale również rodzaj połączenia obiektu z fundamentem wydaje się rozwiązaniem sztucznym i zbyt daleko interpretacyjnie posuniętym, a jego stosowanie niepotrzebnie wyłącza część przedmiotów opodatkowania z kategorii budynków.

5. Uchylenie art. 7 ust. 1 pkt 15 i wprowadzenie do art. 2 ust. 3 wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości gruntów i budynków będących w posiadaniu gminy, z wyjątkiem nieruchomości zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

Brak wskazanego wyłączenia z opodatkowania podatkiem od nieruchomości powoduje nagromadzenie pracy mimo braku korzyści i wpływów do budżetu gminy.

6. Zmiana przepisów art. 7 ust. 1 pkt 1-1c poprzez doprecyzowanie przepisów o wskazanie, że zwalnia się z opodatkowania jedynie infrastrukturę publiczną.

Brak powyższego doprecyzowania powoduje duże rozbieżności interpretacyjne.

7. Zmiana art. 4 ust. 3 poprzez wskazanie, iż całkowite amortyzowanie budowli nie ma wpływu na ich wartość wykazywaną w podatku od nieruchomości,
8. Wprowadzenie do przepisów możliwości występowania przez gminę o interpretację przepisów dot. podatków lokalnych do właściwego ministra.

Rozbieżności w interpretacji przepisów przez gminy powoduje nierówne traktowanie Podatników.

9. Stworzenie krajowego punktu informacyjnego (na wzór infolinii KAS).

Umożliwi to zarówno organom samorządowym jak i Podatnikom uzyskanie potrzebnych informacji jak i ujednolici interpretacje i stosowanie przepisów.

10. Stworzenie krajowej bazy interpretacji podatkowych wydawanych przez organy samorządowe,

Propozycje zmian w ustawie o podatku rolnym.

Doprecyzowanie/zmiana przepisów dot. zajęcia nieruchomości rolnych na prowadzenie działalności gospodarczej. *Samo zajęcie nieruchomości w przypadku osób prawnych jest, również w związku z art. 2a Ordynacji, skomplikowane do ustalenia, a co za tym idzie Podatnicy zaniżają wysokość podatku należnego gminom.*

Propozycje zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie:

1. W ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (t. jedn.: Dz. U. Z 2020 r. poz. 14439 z późn. zm.):

- w art 6k ust 2a ustawy zniesienie górnego limitu stawek opłaty za gospodarowanie odpadami, w każdej z dopuszczalnych metod jej ustalania, tak aby możliwe było kalkulowanie wysokości opłat do rzeczywiście ponoszonych kosztów. Niewątpliwie konieczność dokładania do systemu z budżetu miasta z innych źródeł ponad dopuszczalne maksymalne stawki, ogranicza możliwości rozwojowe gminy; jest także

wbrew zasadzie bilansowania się systemu;

- pozostawienie swobody w ustalaniu przez radę gminy częstotliwości wywozu odpadów zmieszanych, względnie ograniczenie nie rzadziej niż raz w miesiącu (art 6r ust 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie). Prowadzona segregacja, która niewątpliwie jeszcze nie jest idealna spowodowała zmianę w strukturze generowanych odpadów. Wprowadzenie możliwości zmniejszenia częstotliwości odbioru pozwoli na większą swobodę w organizacji odbioru odpadów adekwatną do stopnia ich powstawania oraz zracjonalizuje finansowo i operacyjnie tą część systemu.

2. Wprowadzenie możliwości zastosowania przepisów ustawy Kodeks karny skarbowy do opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Zgodnie z art. 57 § 1 Kks Podatnik, który uporczywie nie wpłaca w terminie podatku, podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Analiza użytych w art. 53 ustawy Kks pojęć „podatek”, „podatnik” w kontekście znaczeń nadanych im w ustawie Ordynacja podatkowa nie pozwala na zaliczenie opłat wymienionych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do przepisów prawa podatkowego. Właściciele nieruchomości zobowiązani do składania deklaracji nie posiadają statusu podatnika w rozumieniu art. 7 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. Konsekwencją powyższego jest brak podstaw do nakładania na właścicieli nieruchomości sankcji karnych skarbowych. Narzędzie to w istotny sposób wspiera odzyskiwanie należności, działając mobilizująco na dłużnika, co docelowo obniża koszty egzekucji pozostawiając środki na rozwój systemu gospodarowania odpadami.

3. W związku z rosnącymi kosztami zagospodarowania odpadów, nieprawidłowościami związanymi z ich składowaniem, zbieraniem oraz przetwarzaniem konieczne są gruntowne zmiany w przepisach – w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, a w szczególności w ustawie o odpadach.

Pierwszą kwestią jest wprowadzenie Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów (ROP) za opakowania, które ostatecznie stają się odpadem, którego zagospodarowanie staje się coraz większym obciążeniem finansowym zarówno dla mieszkańców, jak i dla samorządów.

ROP powinna składać się z dwóch nieodłącznych elementów:

- im bardziej opakowanie nie nadaje się do recyklingu tym większą opłatę ponosi producent za wprowadzenie go na rynek;
- wprowadzenie obowiązku korzystania z substancji pochodzących z recyklingu określony jako procent ich udziału w gotowym produkcie (np. 40% masy butelki PET to tworzywo pochodzące z recyklingu). Wytwarzanie opakowań wyłącznie z tzw. Plastiksu pierwotnego wiązałoby się z nałożeniem odpowiedniej opłaty.

Wprowadzenie ROP na powyższych zasadach sprawi, że przedsiębiorcy, aby zmniejszyć koszty będą odchodzić od opakowań nienadających się do recyklingu, natomiast wymóg używania tworzyw pochodzących z odzysku sprawi, że zapotrzebowanie na nie wzrośnie, a to da impuls do rozwoju przedsiębiorstw zajmujących się przetwarzaniem odpadów. W związku z proponowanymi zmianami bardziej zasadne jest stworzenie zupełnie nowej ustawy niż zmiana obecnie obowiązującej.

Zmiany w ustawie Prawo oświatowe w zakresie placówek niepublicznych:

Kolejnym problemem są placówki niepubliczne, które powstają na terenie JST niezależnie od jej woli: Budżet państwa przekazuje subwencję oświatową, z której dotacja zasila budżet takich placówek. Niestety niejednokrotnie podmioty takie czerpiąc dochody z dotacji nie zabezpieczają stosownego

poziomu edukacji zawyżając liczbę słuchaczy, co jest podstawą kwoty dotacji. JST nie posiada stosownych narzędzi umożliwiających prawidłowe rozliczenie dotacji umożliwiających wyegzekwowanie nieprawidłowo pobranej kwoty. Proponuje się uzależnienie utworzenia takiej placówki od zgody organu stanowiącego jst, jak również stworzenie centralnego rejestru takich podmiotów umożliwiającego weryfikację liczby uczniów poprzez wyeliminowanie dublowania

Pozostałe:

1. Jednym z problemów, z jakimi borykają się gminne organy podatkowe jest dochodzenie nieuiszczonej opłaty skarbowej za złożenie dokumentu pełnomocnictwa.

Aktualnie obowiązujące przepisy nie uzależniają dokonania czynności od należytego opłacenia pełnomocnictwa. Powoduje to, że w wielu przypadkach opłata skarbową od pełnomocnictwa nie jest uiszczana, co nakłada na gminne organy podatkowe obowiązek prowadzenia kosztownego i często długotrwałego postępowania podatkowego zmierzającego do określenia wysokości należnej opłaty skarbowej. Konieczność udziału w takim postępowaniu jest również uciążliwa dla podatnika (choćby z uwagi na konieczność odbierania pism urzędowych).

Proponuje się zatem uszczelnienie systemu poboru opłaty skarbowej za złożenie dokumentu pełnomocnictwa poprzez uzależnienie dokonania czynności od należytego opłacenia pełnomocnictwa.

Moment wniesienia podania o dokonanie czynności jest tym momentem, w którym wnioskodawca powinien dokonać zapłaty wszelkich opłat związanych z wnioskowaną czynnością. Byłaby to realizacja zamiaru ustawodawcy, który zakładał, że opłata skarbową będzie opłatą uiszczaną z góry.

2. **Zasadnym jest zmiana ustaw związanych z wydawaniem papierowych zaświadczeń czy druków specjalnych, aby wyeliminować wymóg drukowania tych dokumentów jak np. powiadomienia o zmianie stawki za śmieci, wymiar, etc.).** Dokumenty podpisane elektronicznie - mogłyby być przesyłane bezpośrednio do Odbiorcy drogą elektroniczną, po uprzednim wyrażeniu zgody i zgłoszeniu konta email do Urzędu, jako skrzynki kontaktowej dla pism z UM (ewentualnie via system ePUAP). **Stanowiłoby to znaczne oszczędności dla samorządu z tytułu wykonania wydruków i kosztów dostarczenia.**

Będziemy zobowiązani za uwzględnienie w planowanych zmianach ustawowych postulatów Krajowej Rady Forów Skarbników JST działającej przy FRDL w imieniu Skarbników zrzeszonych w Forach działających przy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego. W ramach Forów Skarbników jest zrzeszonych blisko 1000 osób co stanowi wyjątkową reprezentatywną grupę, w głos tego środowiska miał znaczenie w ramach planowanych zmian ustawodawczych dotyczących systemu finansów publicznych.

W przypadku uszczegółowienia powyższych kwestii służę dodatkowymi wyjaśnieniami i pozostaję do kontaktu.